

Húns, 10 december 2020

Reacties en antwoorden n.a.v. webinar Grond op 11 november jl. door Staatsbosbeheer.

- 1. Vraag: Hoeveel ha's hebben jullie beschikbaar die jullie (extra) in pacht voor 12 jaar willen en kunnen uitgeven?*
- 2. En wat zijn de minimale natuurinclusieve maatregelen die jullie eisen van boeren?*

Voor het programma is 4000 ha beschikbaar die onder bepaalde omstandigheden voor 12 jaar kunnen worden verpacht. Voor de experimenten zoeken we pachters die hun eigen bedrijfsvoering extensiever willen maken met aandacht voor biodiversiteit en kringlopen. Daarnaast voert de boer natuurbeheer uit op de gronden die hij van Staatsbosbeheer pacht.

De minimale Natuurinclusieve maatregelen zijn veelal maatwerk. De maatregelen bepalen we samen met de boer en zijn sterk afhankelijk van het bedrijfstype, de ligging van het bedrijf ten opzichte van natuurterreinen en grondsoort.

- 3. Wat gebeurt er na een pachtperiode van 12 jaar?*

Na die periode worden de opties voor verlenging besproken mits de samenwerking tot voldoende resultaat (aan beide kanten) heeft geleid, waarbij het bij voorbaat onze intentie is om de samenwerking te continueren. Tevens kunnen de voorwaarden inclusief de marktconformiteit worden getoetst.

- 4. Met heel veel pachtgrond van SBB heb je als veehouder een probleem omdat er geen of weinig mest op mag. 70 mk 65 ha land waarvan 25 ha van SBB moet je nog mest afzetten. Wij zijn biologisch.*

De inzet van natuurgrond biedt bepaalde voordelen ten aanzien van de regelgeving. Als de natuurgrond als bedrijfsmiddel ingezet wordt, geldt dit uiteraard enkel voor de duur van de pachtovereenkomst. Hiervoor gelden, naast de voordelen, logischerwijs ook alle beperkingen in bedrijfsvoering erbij. Een bedrijf dat van natuurgrond afhankelijk is voor de status van zijn bedrijf, grondgebonden of biologisch moet met dat gegeven rekening houden.

- 5. Welke opleidingseisen stelt SBB aan haar pachtboeren en is daar samenwerking met de collectieven in mogelijk?*

Er is geen opleidingseis maar wel een kennis eis waaraan pachters na 2021 dienen te voldoen. Dit kan bijvoorbeeld door het volgen van de cursus Inleiding beheer natuurgraslanden. Alternatieve cursussen worden beoordeeld op inhoud en vergeleken met de aangeboden cursus. In een paar gevallen is er al samenwerking met collectieven ontstaan.

- In Noord Friesland wordt de cursus Inleiding uitgebreid en aangepast aan de reeds veronderstelde kennis bij de leden.
- In het zuiden van Nederland waar een cursus begrazingsbeheer die door een ANV werd gegeven, is uitgebreid met een deel van de cursusstof uit de inleiding.
- In Noord Holland heeft een zuivelfabriek haar leden de cursus "inleiding" aangeboden om te voorzien in de jaarlijkse bijscholingseis van haar leden.

6. Heeft Staatsbosbeheer ook boerderijen met land voor startende boeren eventueel in bosrijk gebied?

Staatsbosbeheer heeft geen boerderijen beschikbaar voor (op)startende bedrijven.

7. SBB wil hun pachters een verplichte Natuurcursus laten volgen en dit kost geld, kunnen deze kosten ook ergens verhaald worden via een subsidie?

In sommige gevallen zijn er mogelijkheden via de plaatselijke Provincie, al geldt dit vaker voor cursussen met een hoger niveau of voor ondernemers die zich collectief melden in het kader van groepsvoorlichting. Voor zover het niet gesubsidieerd wordt, zijn de kosten fiscaal aftrekbaar.

8. Jelle geeft aan dat SBB eisen stelt aan het hele bedrijf: ik zie eisen natuurbeheer staan. Wat zijn de eisen voor de rest, bijvoorbeeld aan de kringloop van het bedrijf?

Concrete eisen worden niet gesteld. Het gaat er om dat een bedrijf in de transitie naar natuurinclusieve landbouw gaat op een manier die de ondernemer zelf kiest, vanuit vrijwilligheid, en op het moment dat het past in de ontwikkeling van een bedrijf. Bedrijven die nu al natuurinclusief zijn te noemen hebben er vaak ook (tientallen) jaren over gedaan om zo ver te komen en tevens zullen er ook bedrijven zijn die het hebben geprobeerd en die afgehaakt zijn.

In die zin is de toegang tot het programma redelijk laagdrempelig. Het begint met de intentie en de bezieling van de ondernemer om de stappen te maken. Die zijn voor sommigen fundamenteel als het gaat om eerste stappen vanuit een reguliere bedrijfsvoering. Voor gevorderden zijn vervolgstappen vaak gemakkelijke te maken. Het is ook een proces van vallen en opstaan, leren van elkaar en stappen durven maken. De transitie moet uiteindelijk wel duidelijk gestalte krijgen wordt jaarlijks geëvalueerd.

Natuurinclusieve landbouw produceert voedsel binnen de grenzen van natuur, milieu en leefomgeving, met een positief effect op de biodiversiteit. Een grote input van kunstmest en extern aangewend krachtvoer pas daar niet goed in. Het gevolg daarvan zal zijn dat de kringloop op bedrijfsniveau beter gesloten kan worden.

Duurzaamheid van het bedrijf kan worden afgemeten met bijvoorbeeld de vereisten voor het Planet Proof label of de status van een biologisch bedrijf. Maar dat is geen garantie dat er ook werkelijk maatregelen worden getroffen voor biodiversiteit en landschap.